

Zápis

z jednání Pracovní skupiny pro řešení situace německých (a dalších) hrobů na hřbitovech v ČR (PSF)

dne 26. října 2016 od 10:00 hod., Úřad vlády (Vladislavova 4, jednací místnost v suterénu)

Přítomni: Roman Bláha, Jan Břečka, Stanislav Děd, Martin Dzingel, Alexej N. Kelin, Ondřej Kolář, Tomáš Kotrlý, Anastázie Kopřivová, Tomáš Kraus, Pavel Macoun, Hana Vyhnišová

Omluveni: Jan Kreuter, Milan Mičo

Sekretariát Rady: Milan Pospíšil, Renata Weinerová

***

Program:

1. Autorizace materiálu pro jednání Rady vlády pro národnostní menšiny
2. Návrh textu usnesení pro Radu
3. Jednání s Pražskou hřbitovní správou
4. Různé

Jednání moderoval M. Pospíšil.

***

Ad 1. Autorizace podkladu pro jednání Rady vlády pro národnostní menšiny

M. Pospíšil zahájil diskusi nad návrhem podkladu (Situace německých hrobů na hřbitovech v ČR) pro jednání Rady následujícího dne (27. října t.r.). S. Děd vysvětlil změny, které zanesl do materiálu v rámci elektronické revize textu. Zdůraznil, že u všech hrobů je třeba dodržovat procedurální postup dle zákona o pohřbnictví č. 256/2001 Sb. a s respektováním česko-německé smlouvy. Tím je myšlen postup podle § 29 odst. 4, ukládající správě pohřebiště před jakýmkoli nakládáním s náhrobky bez nabyvatele po proběhnutí lhůt a zániku dosavadního užívacího práva (likvidace, přesun, prodej) předat náhrobky, jiné hrobové zařízení a cennosti obci (§20g, odst. 4 a 5 a §24 odst. 5), přitom dodržení postupu, počátek a konec lhůt prokázat. Tímto okamžikem přechází celá problematika ze správy pohřebiště na obec a otázka úhrady poplatků přestává hrát roli rozhodovacího kritéria zachování náhrobku.

Pokud se jejich vlastník do 1 roku od převzetí nepřihlásí, obec (nikoli správce pohřebiště) s nimi naloží jako s věcí opuštěnou (podle ustanovení nového občanského zákoníku o nakládání s věcí opuštěnou - účinky derelikce, které nastávají, nevykonává-li vlastník své právo po stanovenou dobu (u movitých věcí 3 roky, u nemovitých 10 let), se vztahují pouze na hrobky (věc nemovitá), nikoli na hrobové zařízení. Lhůta pro opuštění hrobového zařízení jako věci movité je upravena zákonem o pohřbnictví, který má před obecnou právní úpravou v občanském zákoníku přednost. Hrobku jako nemovitost podle ustanovení § 1045 odst. 2 nového občanského zákoníku nabývá do vlastnictví stát (nikoli obec, jako tomu bylo od 1. října 2005 doposud). V okamžiku rozhodování obce jak s opuštěnou věcí naložit, tzn. zda hrobové místo znovu pronajmout s prodejem náhrobku nebo jeho likvidací, nebo je ponechat v nezměněném stavu, je obec povinna postupovat podle ustanovení česko-německé smlouvy, konkretizovaných ve smyslu zachování kulturně-historického dědictví v doporučeních Koordinační rady česko-německého diskusního fóra a Kanceláře

ombudsmana. V tomto smyslu jde o politické rozhodnutí a není třeba řešit fiktivní úhradu poplatků správě pohřebiště, jak bylo navrženo dříve, protože cíle pracovní skupiny lze dosáhnout důslednou aplikací zákona o pohřebnictví. Je ale doporučeno informovat obce o povinnosti postupovat podle smlouvy a osvojit si doporučení KR česko-německého diskusního fóra. Tento postup by přinesl okamžité zastavení manipulace s hrobovými místy (s náhrobky i bez nich), zastavení výběru hodnotných pomníků pro kšeftování, znemožnění prodeje hrobové výbavy, a zároveň by to znamenalo získání času na historický průzkum a přípravu revitalizace. T. Kotrlý upozornil, že § 29 již není účinný, platil pouze do r. 2005. Dnes se jím po právní stránce obec řídit může, ale nemusí. Vzhledem k tomu, že z pořízení věci opuštěné (opuštěného hrobového zařízení) plynou obci povinnosti ze zákona o účetnictví (stanovení reprodukční pořizovací ceny, účetní odpisy apod.), je pro ni jakýkoliv závazek tohoto typu neatraktivní. Obec by navíc nebyla považována za „dobrého hospodáře“, pokud by obecní náhrobky neprodala za tržní cenu. M. Pospíšil vyzval přítomné k hlasování. S textem podkladu pro jednání Rady souhlasili všichni přítomní členové PSF.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
10	0	0

Ad 2. Návrh textu usnesení pro Radu

M. Pospíšil přednesl návrh usnesení pro druhý bod jednání Rady dne 27. října t.r. Po dílčích úpravách bylo jednomyslně schváleno následující znění textu usnesení.

„Rada schvaluje informaci o činnosti pracovní skupiny pro řešení situace německých (a dalších) hrobů na hřbitovech v ČR a podporuje vládní novelu zákona o pohřebnictví omezující exhumace. Poukazuje na nedostatečné plnění článků 24 a 30 Česko-německé smlouvy o dobrém sousedství z roku 1992, ve které se český stát zavazuje řešit problematiku opuštěných hrobů. Rada doporučuje svému předsedovi, aby v této věci dopisem oslovil ministryni pro místní rozvoj a doporučil jí zřízení dotačního programu, zaměřeného na veřejná a neveřejná pohřebiště a hřbitovy, včetně zaniklých, v první fázi na evidenci hrobových míst, ve druhé fázi na údržbu hrobových zařízení. Dále oslovit kraje, aby upozornily provozovatele veřejných pohřebišť na povinnost dodržovat ustanovení zákona o pohřebnictví, ve kterém je česko-německá smlouva implementována a doporučit vydání krajské metodiky o zásadách pietního nakládání s hroby a hřbitovy. Rada schvaluje pokračování činnosti pracovní skupiny.“

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
10	0	0

M. Pospíšil poté oznámil možnost elektronické revize textu návrhu usnesení do 14,00 hod. téhož dne. T. Kotrlý elektronicky návrh textu akceptoval, H. Vyhnisová a M. Sobková vznesly k návrhu textu výhrady.¹

Ad 3. Jednání s Pražskou hřbitovní správou

M. Pospíšil informoval o postupu, který byl schválen při společném jednání ruské menšiny se Správou pražských hřbitovů, která dodá ruské menšině jmenovitý seznam hrobových míst

¹ Na jednání Rady vlády pro národnostní menšiny dne 27. října t.r. byl text usnesení přeformulován podle návrhu H. Vyhnisové. Viz webové stránky Úřadu vlády ČR, na kterých bude zveřejněn zápis z jednání Rady do 14 dnů od data jejího konání.

příslušníků ruské menšiny. Ta poté požádá o stanovisko Národní památkový úřad. Na základě stanoviska vydá Pražská správa hřbitovů přílohu řádu veřejného pohřebiště, kde bude vymezen seznam „hájených“ hrobových míst, s nimiž nebude možno libovolně zacházet. Tím bude zamezena nekontrolovatelná likvidace památných hrobů.

Ad 4. Různé

A. Keln navrhnul prosadit vhodnou medializaci hlavního tématu PSF. T. Kotrlý se vyjádřil pro uspořádání tiskové konference. Pracovní skupina svými cestami po krajích napomůže propagaci správného nakládání s hroby s ohledem na Česko-německou smlouvu.

S. Děd referoval o pozitivních výsledcích jednání s primátorem města Chomutov ze dne 17. října 2016, k čemuž přispěly mimo jiné i výsledky z výjezdu PSF. Primátor přijal opatření k zastavení prodeje a pronájmu německých hrobů a k postupné revitalizaci městského hřbitova.

M. Pospíšil navrhl další terénní šetření členů PSF v měsíci listopadu v oblasti Karlovarska. K tomu bude zapotřebí připravit výběr lokalit a dohodnout schůzky s příslušnými starosty (sekretariát ve spolupráci s předsedou PSF M. Dzingelem). T. Kotrlý upozornil, že o výjezd do terénu by měla zájem i paní ministryně Karla Šlechtová.

předseda Mgr. Martin Dzingel, v.r.

Zpracovali R. Weinerová a M. Pospíšil